

rozvitok

5. Демківський А.В. «Гроші та кредит» навч. пос. - К.: Дакор, 2007. - 528 с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-text-8003.html>

6. Завадський Й.С., Осовчюк Т.В., Юшкевич О.О. «Економічний словник» - К.: Кондор - 2006р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/EKONOMIC_SL_2006.pdf

7. Колесніченко В.Ф. Гроші та кредит. Навчальний посібник – Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. - 370 с.

8. Колодізев О.М. «Гроші і кредит» підручник/О.М. Колодізев, В.Ф. Олесніченко: Харківському національному економічному університету 80 років.-Х.: Знання, 2010 -217 с.

9. Маслова С. О., Александрова М. М. «Гроші, фінанси, кредит» підр. - К.: ЦУЛ 2002, - 336с.

Статтю відправлено: 27.03.2017 г.

© Нечипоренко А.А.

ЦИТ: ua117-037

DOI: 10.21893/2415-7538.2016-05-1-037

Нечипоренко А.А.

ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПОТОЧНИХ ТА ДОВГОСТРОКОВИХ КРЕДИТІВ БАНКІВ

*Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
Київ, вул. Володимирська 64/13, 01601*

Nechiporenko A.A.

SPECIFICS OF ACCOUNTING AND DISPLAY OF CURRENT AND LONG-TERM BANK LOANS

*Taras Shevchenko National University of Kyiv
Kyiv, Volodymyrska Street 64/13, 01601*

Анотація: У даній статті виявлено сутність такої економічної категорії як банківський кредит. Визначено необхідні документи для отримання банківського кредиту, а також способи погашення кредиту. Досліджено особливості відображення у бухгалтерському обліку операцій, що пов'язані із кредитами банку, а також операцій що стосуються обліку відсотків.

Ключові слова: рахунок, субрахунок, банківський кредит, довгострокові позики, короткострокові позики, відсотки.

Abstract: This article explains the matter as an economic category of bank credit. The necessary documents to obtain bank loans, as well as methods of repayment. The features reflected in the accounting transactions relating to bank loans and transactions related to accounting percent.

Keywords: account, sub-account, bank credit, term loans, short term loans, interest.

Вступ: Актуальність даної теми полягає в тому, що на даний час

використання банківських кредитів підприємствами являється досить поширеним явищем. За допомоги банківських кредитів підприємства можуть тимчасово поповнювати свої фінансові ресурси тим самим підвищувати ефективність своєї діяльності. На даний момент відсутня єдина методика, що доведення обліку операцій, які пов'язані з банківськими кредитами. Тому перед нами постає питання яка методика була б найбільш прийнятною.

Основний матеріал: Під час проведення економічної діяльності підприємств дуже часто виникає необхідність у залученні додаткових коштів, а саме в отриманні кредиту. Одним із найрозповсюджених видів кредиту є саме банківський кредит. Через попит на дану банківську послугу виникає питання щодо коректності бухгалтерського супроводу операцій даного типу.

Банківський кредит визначається на законодавчому рівні, як будь-яке зобов'язання банку надати певну суму грошей, будь-яка гарантія, будь-яке зобов'язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату процентів та інших зборів з такої суми. [1] Сам процес кредитування підприємства повинен відповідати наступним принципам: терміновість, забезпеченість, цільове використання коштів та поворотність.

Для того щоб підприємство мало змогу отримати банківський кредит бухгалтерський облік повинен забезпечити своєчасне та правильне складання та подання усієї необхідної документації до банку. До такого виду документів відносять заяву на одержання кредиту, анкету клієнта, договір, рахунок фактуру або бізнес план під які береться кредит, розпорядчі документи які підтверджують повноваження посадових осіб позичальника на укладення кредитних договорів і договорів застави, документи, що характеризують фінансовий стан клієнта, документи, пов'язані із забезпеченням кредиту та інші документи на вимогу банку.

Відображення інформації про отримані кредити банків на пряму залежить перш за все від того, до якого виду зобов'язань підприємства може бути віднесена заборгованість, що утворилася в результаті отриманого кредиту, а також спосіб його погашення.

Розрізняють наступні способи за якими може здійснюватися погашення банківських кредитів[4]:

- сплата заборгованості за відсотками та основною сумою боргу проводиться водночас в кінці строку позики;
- щомісячна сплата заборгованості за відсотками і в кінці строку позики відбувається сплата за основною сумою кредиту.
- щорічні платежі з арифметичною чи геометричною прогресією чи регресією;
- сплата відбувається після обумовленого періоду;
- сплата за відсотками відбувається в одночас з постійною сумою погашення основного боргу;
- достроково (на вимогу) тощо.

У плані рахунків бухгалтерського обліку та інструкції про його застосування для відображення кредитних операцій у бухгалтерському обліку прийнято використовувати такі види рахунків, як :

- рахунок 50 «Довгострокові позики»;
- рахунок 60 «Короткострокові позики»;
- рахунок 61 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями».

На бухгалтерському рахунку 50 «Довгострокові позики» прийнято вести облік розрахунків як за довгостроковими позиками банків, так і за іншими залученими коштами у інших осіб, які не є поточними зобов'язаннями. Треба зазначити, що за кредитом данного рахунку прийнято відображати суми одержаних довгострокових позик, а також переведення короткострокових (відстрочених) кредитів, а за дебетом – погашення за зоборгованостями за ними, та переведення довгострокових кредитів до складу поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями коли строк їх сплати зменшується до 12 місяців (переведення зоборгованості по довгостроковим позикам до складу поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями є однією з відмінностей між відображенням поточних та довгострокових кредитів.) [6]. Рахунок 50 «Довгострокові позики» поділяється на субрахунки які наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Субрахунки які входять до складу рахунку 50 «Довгострокові позики»

Код	Назва
501	Довгострокові кредити банків у національній валюті
502	Довгострокові кредити банків в іноземній валюті
503	Відстрочені довгострокові кредити банків у національній валюті
504	Відстрочені довгострокові кредити банків в іноземній валюті
505	Інші довгострокові позики в національній валюті
506	Інші довгострокові позики в іноземній валюті

Загалом для обліку довгострокових кредитів банків використовуються лише чотири перших субрахунки. На субрахунках 505, 506 відображаються суми довгострокової заборгованості щодо зобов'язання із залучення позикових коштів (крім кредитів банків), відповідно в національній та іноземній валюті.

Аналітичний облік ведеться за позикодавцями (банками) в розрізі кожного кредиту (позики) окремо та строками погашення кредиту (позик)[7].

Облік розрахунків у національній і іноземній валютах за кредитами банків, строк повернення яких не перевищує дванадцяти місяців з дати балансу, та за позиками, термін погашення яких минув ведуть на рахунку 60 «короткострокові позики»[2]. За кредитом данного рахунку прийнято відображати суми одержаних кредитів (позик), а за дебетом - сума їх погашення та переведення до довгострокових зобов'язань у разі відстрочення кредитів (позик). Рахунок 60 «Короткострокові позики» в свою чергу поділяється на субрахунки (табл.2).

Підприємство має вести аналітичний облік за позикодавцями (банками) в розрізі кожного кредиту (позики) окремо та строками їх погашення.

Таблиця 2

Субрахунки які входять до складу рахунку 60 «Короткострокові позики»

Код	Назва рахунку
601	Короткострокові кредити банків у національній валюті
602	Короткострокові кредити банків в іноземній валюті
603	Відстрочені короткострокові кредити банків у національній валюті
604	Відстрочені короткострокові кредити банків в іноземній валюті
605	Прострочені позики в національній валюті
606	Прострочені позики в іноземній валюті.

Рахунок 61 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями» загалом призначено для узагальнення інформації про стан розрахунків за поточними зобов'язаннями, переведеними зі складу довгострокових, при настанні строку погашення протягом дванадцяти місяців з дати балансу. Рахунок 61 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями» включають в себе такі субрахунки:

- 611: «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті»

- 612: «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями у іноземній валюті»

При веденні обліку кредитів банку слід розрізняти основну суму боргу або так називаємо тіло кредиту, яке відображається на рахунках 50, 60 та 61, а також відсотки, що нараховуються на основну суму боргу та відображаються за кредитом рахунку 684 «Розрахунки за нарахованими відсотками» в кореспонденції з дебетом рахунку 951 «Відсотки за кредит»[4].

Звертаємо увагу, що відсотки за кредит можна обліковувати за допомогою двох способів:

1. Заборгованість за відсотками може відобразитися у складі заборгованості за отриманими кредитами. В такому випадку нарахування відсотків на основну суму банківського кредиту в обліку відображають за дебетом 951 рахунку та кредитом 60,50 рахунку, а списання відсотків з поточного рахунку відбувається за дебетом 50,60 рахунків і кредитом 311 рахунку.

2. Заборгованість за відсотками обліковується окремо від суми отриманого кредиту. При використанні даного способу облік нарахувань відсотків за банківським кредитом відбувається за дебетом 951 рахунку та кредитом 684 рахунку. Сплата нарахованих відсотків відображається за дебетом 684 та кредитом 311 рахунків.

Для правильності ведення бухгалтерського обліку необхідно зазначити, що на субрахунку 684 «Розрахунки за нарахованими відсотками» ведеться облік нарахованих відсотків за використання коштів або товарів, отриманих у кредит, використання майна, отриманого в користування та іншими операціями, а на субрахунку 951 «Відсотки за кредит» ведеться облік витрат, пов'язаних з нарахуванням та сплатою відсотків, процентів тощо за користування кредитами банків. Наведемо типові кореспонденції бухгалтерських рахунків пов'язаних із

обліком кредитів банків (табл.3).

Таблиця 3

Типова кориспонденція бухгалтерських рахунків по обліку кредитів банків

Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
	Дебет	Кредит
Зараховано довгостроковий кредит банку на поточний рахунок підприємства	311	501
Зараховано короткостроковий кредит банку на поточний рахунок підприємства	311	601
Нараховано відсотки за банківським кредитом	951	684
Сплачено нараховані відсотки за банківським кредитом	684	311
Списано суму відсотків за банківським кредитом на результат діяльності	792	951
Довгострокові зобов'язання щодо основної суми кредиту переведено до складу поточних зобов'язань	501	611
Відображено переоформлення короткострокової позики банку у довгострокову	601	501
Відображено повернення підприємством суми раніше отриманої короткострокової позики банку	601	311
Відображено повернення підприємством суми раніше отриманої довгострокової позики банку	501	311

Висновки: Облік пов'язаний з кредитними операціями потребує значної уваги та точності через значну кількість нюансів та особливостей таких як обрання способу обліку відсотків за кредитними операціями, ведення аналітичного обліку а також способу погашення кредиту. Також необхідно зазначити, що облік повинен забезпечити своєчасне та правильне складання та подання усієї необхідної документації до банку для укладання кредитної угоди та отримання кредиту. Облік банківських кредитів має значні перспективи розвитку через проведення постійних досліджень провідних вчених, професійних організацій бухгалтерів та аудиторів.

Література:

1. Закон Україна «Про банки та банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 р. №291
3. П (С)БО № 11 «Зобов'язання», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 р. № 20 зі змінами і доповненнями.
4. Верхоглядова Н. І., Шило В.П., Ільїна С.Б. «Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика» Навчально-практичний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2010. - 536 с
5. Гура Н.О., Мельник Т.Г. «Облік на підприємствах малого бізнесу» Навч. Посіб. - К.:Знання, 2007.- 310с.
6. Орлова В.К. «Фінансовий облік» Фінансовий облік. Навч. посібник. / За ред. В. К. Орлової, М. С. Орлів, С. В. Хоми. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.:

Центр учбової літератури, 2010. – 510 с

7. Пінчук Л. Д. Облік кредитів банку [Електронний ресурс] / Лідія Дмитрівна Пінчук // Все про бухгалтерський облік – Режим доступу: http://www.vobu.com.ua/ukr/crib_categories/question/56.

Статтю відправлено: 27.03.2017 г.

© Нечипоренко А.А.

ЦИТ: ua117-046

DOI: 10.21893/2415-7538.2016-05-1-046

УДК 657

Ратушенко О.І.

КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

*Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
м. Київ, вул. Васильківська 90а, 03022*

Ratushenko O.I.

CONTROL THE USE OF FIXED ASSETS

*Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Kyiv, Vasilkivska 90a, 03022*

Анотація. У статті розглянуті актуальні питання обліку основних засобів. Вивчено питання збереження основних засобів в організації. У роботі розглянуто впровадження внутрішнього контролю за збереженням основних засобів, а також наведені напрямки підвищення ефективності використання основних засобів.

Ключові слова: основні засоби, облік, контроль, інвентаризація, ефективність використання, вдосконалення обліку.

Annotationю The article deals with current issues of fixed assets. Studied the conservation of fixed assets in the organization. This article examines the implementation of internal control over the preservation of property, and given directions more efficient use of assets.

Keywords: fixed assets, accounting, control, inventory, efficiency, improvement of accounting.

Головною метою будь-якої організації є, отримання прибутку, поставлена мета досягається не тільки за рахунок найманої робочої сили, обігу товарно-матеріальних цінностей, а головним чином, завдяки основним засобам, які складають головну частину матеріально-технічної бази будь-якої галузі або організації.

«Одним з найважливіших чинників поліпшення результативності господарської діяльності є забезпеченість суб'єктів господарювання основними засобами в необхідній кількості, асортименті та більш повне і ефективно їх використання» [1, с. 23-26].

Будь-яка організація повинна постійно здійснювати контроль за наявністю, рухом, збереженням і ефективністю використання основних засобів.

Вся ця інформація в сукупності дозволить організації виявити шляхи і невикористані резерви підвищення ефективності основних засобів, а в наслідку